

Krista Mikkonen vihr ym.

Kirjallinen kysymys tuulivoimahankkeiden hallinnollisten esteiden purkamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Tuulivoimahankkeiden toteuttamisessa pullonkaulana ovat hallinnolliset esteet: selvitys- ja suunnitteluprosessien raskaus, laaja valitusoikeus, turhat valitukset ja valitusten käsittelyn hitaus oikeusasteissa.

Tuulivoiman rakentamisen hallinnollisia ja lainsäädännöllisiä esteitä on selvitetty ja niiden purkamista kannatettu laajasti. Lauri Tarasti selvitti hallinnollisia esteitä 13.4.2012 ilmestyneessä raportissaan. Raportin julkaisun yhteydessä ministeri Häkämies totesi, että "tuulivoima ei saa kaataa byrokraatiaan". Toukokuussa 2012 TEM nimitti tuulivoiman edistämistä yhteensovittavan työryhmän purkamaan Tarastin raportoimia hallinnollisia esteitä sekä sovittamaan yhteen eri ministeriöiden tavoitteita. Tämän työryhmän raportti valmistui maaliskuussa 2013. Maaliskuussa 2015 ilmestyi vielä arviointiryhmän raportti ympäristöön kohdistuvien lupa- ja arviointimenettelyiden sujuvoittamisen ja tehostamisen toteuttamisvaihtoehtoista. Ministeri Grahn-Laasonen totesi tuolloin: "Liian usein uudet, ympäristöystävälliset teknologiat törmäävät vanhaan, jarruttavaan lainsäädäntöön ja byrokraatiaan. Uudet ympäristöinnovaatiot tarvitsevat vauhtia, eivät hidasteita."

Tarastin viimeisimmästä raportista erityisesti kolme kohtaa olisi tuulivoiman kannalta oleellista korjata. YVA-selvityksessä olisi voitava keskittyä todennäköisimpiin ja merkittävimpiin ympäristövaikutuksiin (raportin kohta 6). Viranomaisten ja hankkeiden toteuttajien tulisi toteuttaa ennakkoneuvottelumenettelyä (kohta 7). Lisäksi valituslupajärjestelmä olisi ulotettava ympäristön käyttöä koskevissa laeissa koskemaan kattavasti valittamista hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen (kohta 18).

Nykyinen YVA-lain muotoilu ei mahdollista keskittymistä hankkeiden todennäköisimpiin ja merkittävimpiin ympäristövaikutuksiin. Tuulivoimahankkeiden YVA-selvitykset ovat paksuja ja vaikeaselkoisia, koska selvitystä on vaadittu kaikesta mahdollisesta. Lakia tulisi muuttaa siten, että se ohjaisi hankkeiden toteuttajia keskittymään merkittäviin vaikutuksiin ja niiden selvittämiseen. YVA-lain yhdeksi tavoitteeksi tulisi kirjata hankkeiden merkittävien ja todennäköisten ympäristövaikutusten tunnistaminen. Ympäristövaikutusten arvioinnin määritelmää ja arviointiselostusta koskevia säännöksiä taas tulisi muuttaa siten, että niistä ilmenee lähtökohta tunnistaa nämä vaikutukset.

Kirjallinen kysymys KK 284/2015 vp

Luvanhakijan ja viranomaisten välisen ennakkoneuvottelumenettelyn kehittäminen on yksi lupaavimmista keinoista, joilla voidaan sovittaa yhteen nykyistä paremmin erilaisia vaatimuksia ja menettelyjä monia suunnittelu- ja lupamenettelyjä vaativassa hankkeessa. Hankkeesta vastaava voisi pyytää ELY-keskusta aloittamaan ennakkoneuvottelumenettelyn hankkeesta vastaavan ja niiden viranomaisten kesken, joiden toimialaa hanke koskee. Ennakkoneuvottelun avulla hankkeesta vastaavalle ja eri viranomaisille muodostuisi kokonaiskuva siihen liittyvistä prosesseista ja niiden eteneminen nopeutuisi. Ennakkoneuvottelua koskevia säännöksiä ehdotetaan lisättäviksi YVA-lakiin. YVA-lain ohella viittaussäännös ennakkoneuvontamenettelystä on tarpeen sisällyttää hankkeita koskeviin useisiin erityislakeihin.

Tuulivoimahankkeiden suurimpia haasteita tällä hetkellä on valitusten käsittelyn kesto hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Asianajotoimisto Mäkitalon tekemän, tuulivoimarakentamisen oikeuskäytäntöä käsittelevän selvityksen mukaan hallinto-oikeudella menee jopa yli vuosi päättää, onko valitus perusteltu vai perusteeton. Perusteltujen valitusten käsittely kestää edelleen kohtuuttoman kauan: päätöksen saaminen korkeimmasta hallinto-oikeudesta on kestänyt pahimmillaan 38 kuukautta. Hallinto-oikeudessakin käsittelyaika on voinut venyä jopa 20 kuukauteen.

Korkeinta hallinto-oikeutta kuormittavat turhaan valitukset, jotka tehdään hallinto-oikeuden päätöksistä, joissa on todettu, että valitukselle ei ole perusteita tai hallinto-oikeus ei ole muuttanut tuulivoimayleiskaavaa. Hallinto-oikeuden päätöksestä pitäisi voida valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain asianmukaisella valitusluvalla. Valituslupajärjestelmän käyttöönotto kaikissa ympäristön käyttöä käsittelevissä laeissa vähentäisi KHO:n kuormitusta ja lyhentäisi päätösaikojaa.

Laajasta valitusoikeudesta huolimatta tuulivoimatoimijan kannalta valitusoikeus on puutteellinen: hankekehittäjällä ei ole valitusoikeutta korkeimpaan hallinto-oikeuteen hallinto-oikeuden päätöksestä, joka koskee tuulivoimahankkeen kaavaa. Tuulivoimatoimijan oikeusturva paranisi laajentamalla valitusoikeus koskemaan myös hanketoimijaa.

Tuulivoimahankkeilta vaaditaan lausunto puolustusvoimilta hankkeen tutkavaikutusten selvitystarpeesta. Mikäli hankkeen tutkavaikutukset tulee tarkemmin selvittää, laskennan suorittaa Teknologian Tutkimuskeskus VTT tekemänsä tarjouksen perusteella. Tuulivoimahanke tarvitsee joka tapauksessa puolustusvoimilta lausunnon tuulivoimahankkeen lopullisesta hyväksyttävyydestä. Lausunnot on mahdollista pyytää erikseen tai kerralla. Puolustusvoimien osalta lausunnon laatimiseen menee noin 2 kuukautta ja VTT:n laskelmiin noin kuukauden verran.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin konkreettisiin toimiin ministeriöt ovat ryhtyneet Tarastin raportin ehdotusten pohjalta,

aikooko hallitus ryhtyä toimenpiteisiin ennakkoneuvottelumenettelyn lisäämiseksi YVA-lakiin ja muihin erityislakeihin,

Kirjallinen kysymys KK 284/2015 vp

aikooko hallitus ryhtyä toimiin sen edistämiseksi, että YVA-menettelyssä voidaan keskittyä tuulivoimahankkeen merkittävimpiin ja todennäköisimpiin ympäristövaikutuksiin,

aikooko hallitus ryhtyä toimenpiteisiin valituslupajärjestelmän käyttöönottamiseksi kaikissa ympäristön käyttöä käsittelevissä laeissa ja

mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä viranomaisilta pyydettävien lausuntojen aikojen ja valitusten käsittelyaikojen lyhentämiseksi?

Helsingissä 2.11.2015

Krista Mikkonen vihr
Antero Vartia vihr